

प्रादेशिक सरस-२००९-१० च्या कालदर्शिकेनुसार
विभागीय सरस प्रदर्शनासाठी राज्य समन्वय
अधिकाऱ्यांची नेमणूक व विभागीय सरस
प्रदर्शनामध्ये जिल्हांच्या सहभागाबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन परिषद्रक क्र. सरस-२००९/प्र.क्र.८०९/ योजना-१
मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२ दि. १७ एप्रिल, २००९,

परिषत्रक :-

केंद्र शासनाने दिनांक १/४/१९९९ पासून सुरु केलेल्या "स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना" या दारिद्र्य निमूलनाच्या योजने अंतर्गत दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबाना बैकोचे कर्जे व शासकीय अनुदान देऊन स्वयंरोजगाराचे साधन उपलब्ध करून देऊन त्यांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणण्याच्या प्रयत्न केंद्र शासनाने सुरु केलेला आहे. सदर योजने अंतर्गत स्थापित करण्यात आलेल्या बचत गटांनी / वैयक्तिक स्वरोजगारी लघाऱ्यांनी उत्पादित केलेल्या बस्तुंगा बाजारपेठ उपलब्ध व्हावी या हेतुने केंद्र शासन व राज्य शासन यांच्या संयुक्त विद्यमाने सन २००३ पासून केंद्र शासनाने महाराष्ट्र राज्यासह विविध राज्यांमध्ये विभागीय सरस प्रदर्शन सुरु करण्यात आले आहे. विविध राज्यातील सरस प्रदर्शनासाठी शासनामार्फत राज्य समन्वय अधिकाऱ्यांची नेमणूक केली जाते. काही राज्यांकडून प्रादेशिक सरस विक्री प्रदर्शनामध्ये सहभागी होण्याबाबतचे निर्मत्रण अगदी आयत्या बेळेस मिळते (सुमारे १० ते १५ दिवस अगोदर मिळते) त्यामुळे सर्व जिल्ह्यांशो संपर्कसाधून राज्याने समन्वय करण्यासाठी इच्छुक असलेल्या राज्य समन्वय अधिकाऱ्यांची नेमणूक करणे कठीण होते. तसेच, अल्य कालावधीची सूचना मिळाल्यामुळे इतर राज्यामध्ये सरस प्रदर्शनासाठी सहभागी होण्यासाठी बचत गटांचा अल्प प्रतिसाद मिळतो.

२. सन २००९-१० या वर्षात विविध राज्यात आयोजित केल्या जाणाऱ्या प्रादेशिक सरस प्रदर्शनाची कालदर्शिका शासनास प्राप्त झाली आहे. सदर कालदर्शिकेनुसार विविध राज्यातील सरस प्रदर्शनासाठी राज्य शासन सोबत जोडलेल्या प्रपत्र "अ" नुसार राज्य समन्वयक जिल्ह्याची नेमणूक केली आहे. प्रपत्र "अ" मध्ये रकाना ५. मध्ये नमृद जिल्ह्यातील संबंधित मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांनी जिल्ह्यातील संबंधित कालावधीतील कार्यबाहुल्यानुसार प्रकल्प संचालक किंवा कार्यक्षम सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी यांची राज्य समन्वय अधिकारी म्हणून निवड करावयाची आहे. तथापि सदर नेमणूक करताना कोणत्याही परिस्थितीत सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी पेक्षा कमी दर्जाचा अधिकारी राज्य समन्वयक अधिकारी म्हणून नेमण्यात येऊ नवे. प्रदर्शनामध्ये उल्लिखित सहभागाबाबतच्या सर्वस्तर मागंदर्शक सूचना सोबतच्या प्रपत्र "ब" मध्ये देण्यात आल्या आहेत.

३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती जिल्हा प्रामीण विकास यंत्रणा यांनी आपल्या जिल्ह्यातील उत्कृष्ट उत्पादन असणाऱ्या बचत गटांची यादी तयार करून प्रादेशिक सरस प्रदर्शनामध्ये जास्तीतजास्त सहभागी होण्यासाठी आपल्या स्तरावर कालदर्शिकेप्रमाणे सन २००९-१० चे नियोजन करावे.

सदर परिपत्रक शासनाच्या बेबसाईट वर उगलव्य कृतीचा संगणक, संकेतांक
२००९०४१५८५५५७००१ हा आहे.

महाराष्ट्राचे सञ्चयपाल योन्या आदेशानुसार व नावाने.

अभिमान
(अविनाश सुभंदर)
उप सचिव

प्रत,

१. विधानांय आयुक्त, कोकण / पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर विभाग.
२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कार्यकारी समिती जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा (सर्व).
३. उप आयुक्त (विकास), कोकण / पुणे/ नाशिक/ औरंगाबाद/ अमरावती/ नागपूर विभाग.
४. एकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा. (सर्व)
५. जिल्हा कोषागार अधिकारी, (सर्व)
६. कार्यासन अधिकारी योजना-३, योजना-५, योजना-८.
७. निवड नसनी योजना-१.

परिपत्रक क्र. सरस-२००९/प्र.क्र.८०३/ योजना-५

दिनांक १७ एप्रिल, २००९ चे सहपत्र.

प्रपत्र "अ"

अनुक्र.	राज्य	प्रदर्शनाचे तिकाण	तारीख व महिना	राज्य समन्वयक जिल्ह्याचे नांव
१	२	३	४	५
१	ठान्हा प्रदेश	लखनौ	०१ ते १२ ऑक्टो., २००९	सांगली
२	नवी दिल्ली	दिल्ली हाट, पितमगुरा	११ सप्ट., ते ०३ ऑक्टो., २००९	बर्धा
३	उत्तराखण्ड	डेहराडून	३० ऑक्टो., ते १० नोव्ह., २००९.	नागपूर
४	नवी दिल्ली	प्रगती मैदान (IITF Saras)	१४ ते २७ नोव्हेंबर, २००९	रायगड
५	पश्चिम बंगाल	कोलकाता	०४ ते १४ डिसेंबर, २००९	भंडारा
६	कर्नाटक	बंगलोर	१७ ते २८ डिसेंबर, २००९	सोलापूर
७	राजस्थान	जयपूर	२४ डिसें., २००९ ते ०४ जाने., २०१०	पुणे
८	त्रिपुरा	आगरतला	०४ ते १५ जाने., २०१०	चंद्रपूर
९	नवी दिल्ली	दिल्ली हाट INA	१२ ते २५ जाने., २०१०	ओरंगाबाद
१०	महाराष्ट्र	मुंबई	२१ जाने., ते २ फेब्रु., २०१०	राज्य शासन / ठाणे

प्रपत्र "ब"**प्रादेशिक सरस प्रदर्शनामध्ये सहभागी होणाऱ्या जिल्हाकरिता सूचना**

१. प्रादेशिक सरस प्रदर्शनासाठी राज्य शासनाने नेमून दिलेल्या समन्वयक जिल्हातील मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा अध्यक्ष, कायंकारी समिती जिल्हा ग्रामोण विकास यंत्रणा यांनी सदर प्रदर्शनासाठी जिल्हातील संबंधित कालावधीतोल कायंबाहुल्यानुसार प्रकल्प संचालक किंवा कायंकारी सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी यांची राज्य समन्वयक अधिकारी म्हणून निवड करून राज्य शासनाकडे किमान १ महिना अगोदर (नाव, पदनाम, दूरध्वनी क्रमांक (ऑफीस, निवास व मोबाईल नं.), फॅक्स क्रमांक इत्यादी तपशीलासह) पाठवावी.

२. समन्वयक जिल्हातून राज्य समन्वयक अधिकारीसांबत केवळ एक सहाय्यक राज्य समन्वयक अधिकारी (विस्तार अधिकारी दर्जाचा पाठवावा.

३. समन्वयक जिल्हाव्यतिरिक्त इतर जिल्हांनी विविध प्रादेशिक सरस प्रदर्शनासाठी आपल्या जिल्हातील उत्कृष्ट उत्पादन असणाऱ्या व सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बचत गटांची यादी (सहभागी होणार स्वयंसहायता गटाचे/ कारागिरांचे नाव, उत्पादनाचा प्रकार, मालाचो किंमत इत्यादी माहिती केंद्र शासनाच्या विहित प्रपत्रात भरून) संबंधित समन्वयक जिल्हाकडे प्रादेशिक सरस प्रदर्शनापूर्वी किमान १ महिना अगोदर पाठवावी. केंद्र शासनाच्या विहित प्रपत्रात माहिती पाठविताना तो प्रकल्प संचालकांच्याच स्वाक्षरीने प्रमाणीत करून पाठवावयाची आहे. प्रकल्प संचालकांच्या वरीने "करिता" म्हणून स्वाक्षरी करून विहित प्रपत्रातील माहिती पाठविण्यात येऊ नये.

४. समन्वयक जिल्हाने संबंधित प्रदर्शनापूर्वी १० दिवस अगोदर प्रदर्शनात सहभागी होऊ इच्छिणाऱ्या बचत गटांची यादी राज्य शासनाकडे माहितीसाठी पाठवावी. तसेच राज्याकरीता आरक्षित गाळ्याच्या संख्येच्या दुप्पटी इतकेच बचत गट प्रदर्शन स्थली नेण्यात यावेत, जेणेकरून बचतगटांना त्यांच्या मालाची मांडणी व विक्री परिणामकारकरित्या करता येऊ शकेल.

५. सर्व जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांनी बचत गटांची शिफारस करताना कोणताही बचत गट २ पेक्षा जास्त वेळ प्रादेशिक सरस प्रदर्शनात सहभागी होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

६. प्रदर्शनामध्ये सहभागी होणारे कारागिर हे दारिद्र्य रेषेखाली स्वयं सहायता गटातील व स्वर्णजयंती प्राम स्वरोजगार योजना, आयआरडीपी, डब्बाक्रा या योजनेअंतर्गत, सहाय्य देण्यात येत असलेले दारिद्र्य रेषेखालील स्वयंरोजगारी आहेत याची खात्री करून घेण्यात यावो. तसेच, ३०% स्वयं सहायता गट/ स्वयंरोजगारी नव्याने सहभागी होतील याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच व्यावसायीक वितरक यांचा सहभाग होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.

७. प्रदर्शनात सहभागी होणाऱ्या स्वयंसहायता गटाचे/ कारागिरांचे यांचे २ फोटो त्यांच्या उत्पादनाची यादी व त्याची किंमत, पावती पुस्तक, तसेच पत्रव्यवहारासाठी आपल्या कार्यालयाचा पत्ता, दूरध्वनी क्र. फॅक्स क्र. ई-मेल इ. माहिती प्रदर्शनात सहभागी होणाऱ्या स्वयंसहायता गटाचे/ कारागिरांचे सोबत पाठवावी.

८. **प्रदर्शनात सहभागी होणाऱ्या बचत गटाचे प्रतिनिर्धात्व केवळ बचत गटातील सदस्य व्यक्तीच करेल. बचत गटातील सदस्याव्यतिरिक्त इतर कोणतीही व्यक्ती प्रदर्शनास उपस्थित**

राहणार नाहो, याची संपूर्ण खबरदारी संबंधित प्रकल्प संचालक यांनी घ्यावयाची आहे. तसेच एका बचत गटाचे एकावेळी जास्तीत जास्त दोन पेक्षा अधिक सदस्य ग्रदर्शनामध्ये सहभागी होणार नाहीत याची दक्षता घ्यावी.

५. गज्ज्य संगन्ध्यक अधिकारी यांनी प्रदर्शन कालावधीत सहभागी बचत गटांसोबत स्वतः प्रदर्शन स्थळी उपस्थित राहून राज्याकरिता आरक्षित गाळे तात्प्रयत घेणे तसेच, बचत गटांची प्रवास व्यवस्था व निवास व अंतर्गत प्रवास व्यवस्था, यजमान राज्याने आयोजित केलेल्या बैठकामध्ये सहभागी होणे. इ. कामे करावयाची आहेत. तसेच, प्रदर्शनामध्ये राज्यातून सहभागी झालेल्या स्वयंसहायता बचत गट / स्वयंरोजगारी यांची यादी, या प्रदर्शनावर झालेला एकूण खर्च तसेच प्रदर्शनात झालेल्या एकूण विक्रीच्या तपशीलवार अहवाल प्रदर्शन संपन्न झाल्यानंतर १० दिवसांच्या आत शासनास सादर करावयाचा आहे.

६. प्रार्देशिक सरस प्रदर्शनावर येणारा खर्च संबंधित जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, यांनी स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेअंतर्गत देण्यात आलेल्या सुधारित मार्गदर्शक सूचनानुसार “**Programme Infrastructure Para. No. 2.7 Other Admissible items of Expenditure under the programme Infrastructure (ii) Expenditure incurred in organizing Fairs, Exhibitions and participation of Swarojgaries in fairs and exhibitions may be met from the funds available under the SGSY Programme Infrastructure.”** अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या निधीमधून रु. २०,०००/- च्या मर्यादित भागविण्यात यावा. यापेक्षा जादा खर्च होणार नाही याची संबंधित प्रकल्प संचालक यांनी दक्षता घ्यावी.

७. विभागीय सरस प्रदर्शनामध्ये सहभागी होणाऱ्या बचत गटातील स्वरोजगारीना प्रती बचत गट जास्तीत जास्त २ स्वरोजगारीना रु. १००/- प्रत्येकी प्रमाणे दैनंदिन भत्ता अनुज्ञेय राहील. प्रती बचत गट २ पेक्षा जास्त स्वरोजगारीना कोणत्याही परिस्थितीत दैनंदिन भत्ता देता येणार नाही.

८. विभागीय सरस प्रदर्शनामध्ये सहभागी होणाऱ्या बचत गटातील स्वरोजगारीना प्रती बचत गट जास्तीत जास्त २ स्वरोजगारीना स्वरोजगारीच्या बचत गटाचे गाव ते प्रदर्शन स्थळ या दरम्यान प्रवासासाठी सर्वसाधारण सार्वजनीक बस किंवा रेल्वेच्या द्वितीय वर्ग शयनयान श्रेणीचे भाड्या इतका प्रवास भत्ता अनुज्ञेय राहील. प्रती बचत गट २ पेक्षा जास्त स्वरोजगारीना कोणत्याही परिस्थितीत प्रवासभत्ता देता येणार नाही.

९. प्रदर्शनामध्ये जिल्हातून सहभागी होणाऱ्या बचत गटांची संख्या दोन पेक्षा जास्त असल्यास संबंधित जिल्ह्यातील एक विस्तार अधिकारी दर्जाचा अधिकारी सोबत पाठविता येईल.

१०. **प्रदर्शन कालावधीत प्रदर्शन स्थळी अनुपस्थित राहणे, बचत गटाव्यातिरिक्त इतर व्यक्तींना राज्या करिता आरक्षित गाळे देणे, प्रदर्शन स्थळी गैरवर्तन करणे इ. सारख्या तक्रारी प्राप्त झाल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी राज्य समन्वय अधिकारी यांची राहील. अशाप्रकारच्या तक्रारीमध्ये तथ्य आढळल्यास संबंधित राज्य समन्वय अधिकाऱ्यावर कारवाई करण्यात येईल.**

११. प्रदर्शन कालावधीत प्रदर्शन स्थळी राज्य समन्वय अधिकाऱ्याची पूर्णवेळ उपस्थिती व त्यांच्या कामकाजाची तपासणी करण्यासाठी राज्य शासनामार्फत अचानक भेट देण्यात येईल याची नोंद घ्यावी. सध्य प्रदर्शन स्थळी उपस्थित राहून आपली जबाबदारी चोखपणे पार पाढण्याबाबत संबंधित गुरुत्व कार्यकारी अधिकारी यांनी राज्य समन्वयक अधिकाऱ्यास आवश्यक त्या सूचना द्याव्यात.

*_*_*_*_*_*